

FEEST IN LEUVEN

Kristel Kouwer

Het is feest ! Het driemaandelijks tijdschrift 'Loven Boven' van de Postzegelclub Leuven is aan zijn 400ste uitgave toe ! Dit is op zijn minst impressionant te noemen. Een terugblik op korte termijn projecteert ons naar 24-08-2019 waar de voorverkoop iedereen al in een feestelijke stemming bracht. In 2020 werden de feestelijkheden verdergezet met een groot feest naar aanleiding van het 65-jarige bestaan van de club en zou het clubblad 'Loven Boven' vanaf nr. 389 de geschiedenis van de ondertussen 65-jarige club in al zijn glorie weergeven, met de hoogte- en laagtepunten eigen aan elk bestuur. Het is een mensenleven, 65 jaar. Men is ouder, wijzer en een heel pak grijzer, maar even gedreven en lang niet versleten ! En omdat alle goede dingen uit drie bestaan zetten we in 2022 alle zeilen bij om van dit speciale Loven-Boven-nummer een bijzonder luisterrijke editie te maken. En hoe kan dit beter dan via een terugblik in het feestelijke verleden van de stad Leuven. In de stad van het bier keek men al lang niet meer op van een feestje meer of minder. Er waren de studenten en de burgers, de clerus en de adel, de feestdagen en de tradities, de kermissen en het circus. En al deze mensen en gelegenheden vierden feest, alsof het nooit anders was geweest.

Prentbriefkaart serie I nr.5 Phototypie H. Climan-Ruyssers, Antwerpen, niet gelopen.

Op **19 april 1908** vond er een **grote stoet** plaats in Leuven. Dit beeld toont de meesterbeenhouwers met hun slachtvee tussen de smalle doorgang langs de St.-Pieterskerk kant Margaretaplein en Diestsestraat, richting Fochplein. Het

krioelde van het volk en men kon er werkelijk op de koppen lopen. Ook de bakkers toonden hun reuzengrote broden. Deze prentbriefkaart nr.10 heeft gelopen met afstempeling op 22-04-1908 tussen 23 en 24 uur. Dit beeld is iets centraler op de kerk genomen met links bovenaan de kapel van Fiere Margriet en rechts bovenaan 'Office Tout Louvain'.

Op **20 juni 1909** vonden met veel luister de **carnaval-feesten** van Leuven plaats. Deze serie prentbriefkaarten werd eveneens door H. Climan-Ruyssers uitgegeven. Het beeld situeert zich op de Grote Markt van aan het Tafelrond richting St.-Pieterskerk. Ook hier stond een massa volk. Op de kaarten nrs. X en 3 zien we twee staties van de stoet over de blijde intrede in Tokio in Japanse kimono en vervolgens de Japanse koets. Bemerkt ook links boven op kaart nr.3 dat op de eerste verdieping van het Tafelrond het volk zelfs voor de ramen stond om niets van dit carnaval-spektakel te missen. Op de kaarten nrs.10 en 11, waarvan nr.11 op de volgende pagina staat, zien we de statie van een gouden bruiloft in St.-Truiden. met eerst een groep schoolkinderen, vervolgens een fanfare en tenslotte de koets. Hoe heerlijk en galant was het ook dat iedereen een hoed droeg! Dat was instant romantiek.

↓ Kaart 11

Op de kaart nr.11 zien we een detail van de praalwagen waar een tafereel van een gouden bruiloft-viering in St.-Truiden wordt uitgebeeld. De kindjes in het publiek droegen ook hoedjes !

matrozenhoed

kanten muts

De prentbriefkaart nr.13 toont een gigantische praalwagen die een brasserie symboliseert van de Brouwersvereniging van Leuven. Over het ontstaan van carnaval bestaan verschillende visies. Oorspronkelijk zou het ontstaan zijn uit massabekeringen tijdens heidense volksfeesten onder impuls van het Christendom en een tijd van schransen, zothed, uitbundigheid en spot zijn vóór de vastentijd. Het gemaskerd feest zou ontstaan zijn in Italië in de Middeleeuwen.

Een andere visie grijpt terug naar de natuur, het afsluiten van de winter en de hunker naar het leven. Het dragen van een masker grijpt terug naar de verering van een geliefde overledene, waarmee men hoopt op die manier een diepere connectie aan te gaan. Overigens betekent het Latijnse *carnem levare* letterlijk het wegnemen van het vlees; waarmee bedoeld wordt op het afsluiten van carnaval op Vastenavond. Op de prentbriefkaart nr.15 zien

↓ Kaart 13

↓ Kaart 15

we de Mechelse potsenmakers die hun Leuvense broers bezoeken. De praalwagen is een prachtig versierd schip met majestueuze blazenblazers en statige leeuwenbeelden.

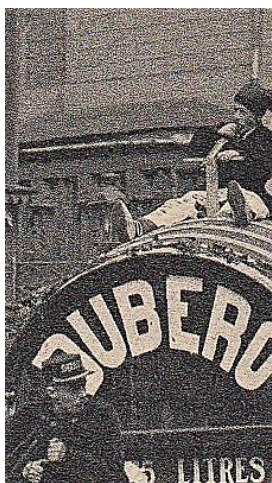

Op prentbriefkaart nr.16 trok een driespan een reuzengrote ton door de menigte met de vermelding Dubero. Deze statie stond in het teken van 'Bacchus'. De kaart staat vol heerlijke details. Eén van deze schatten is de reclamewagen achter de ton. Want hoe kon men beter zijn waren aanprijzen dan in een carnavalstoet op een ogenblik dat er een echte volksmassa op de been was ?

kaart 16 Algemene verkoopstelling van zomerartikelen in den Bon Marché Brusselsestraat 61

De reclame werd door honderden mensen gezien en werd door heel Leuven in volle glorie aangekondigd en voorgesteld en dat was uiteraard de bedoeling ! Bemerkt ook de details op de gevels van de twee cafés op de achtergrond; het waren de staminées van Bara 'Au Vieux St.-Pierre' en ernaast van Henri Vanbesien. Rechts op de achtergrond zien we de toen nog bestaande kapelaanhuisjes tegen de St.-Pieterskerk en tussenin de insprong naar de kerk met een soort buitenaltaar. Wat een geweldig beeld toch ! Maar om terug te komen op 'Bacchus'. In de Romeinse mythologie was Bacchus de god van de wijn, de roes en de dronkenschap. Hij was de zoon van de oppergod Jupiter, de god van de hemel en het onweer en de aardgodin Semele ook wel Thyone genoemd. Tijdens haar zwangerschap werd Thyone gedood door Jupiters bliksem. Haar ongeboren kind werd in Jupiters dij genaaid en kwam drie maanden later ter wereld. Bij de Grieken was Bacchus gekend onder de naam Dionysos. Bacchus werd in de Oudheid voorgesteld als een naakte jongeman, soms met een staf en een kroon van wingerdbladeren. Hij was meestal in het gezelschap van Ariadne, de godin van de passie of vergezeld van een panter.

kaart 16 buitenaltaar insprong St.-Pieter

kaart 16 verdwenen kapelaanhuisjes

kaart 16 estaminet Henri Vanbesien

kaart 15 estaminet Bara 'Au Vieux St.-Pierre'

Op de versozijde van 7 van de hierboven getoonde prentbriefkaarten (nrs. X kimonos Japonais, 3, 10, 11, 13, 15 en 16) staan ook een paar opmerkelijke postale kenmerken. Voor alle prentbriefkaarten werd de postzegel van 1 cent nr. 81 gebruikt. Bovendien werden ze allemaal tegelijkertijd op dezelfde dag, nl. 7 juli 1909 gepost, dus 17 dagen na de carnavalsfeesten te Leuven, en op hetzelfde uur tussen 15 en 16 uur in de namiddag in Anvers (Antwerpen) op de Place St.-Jean (St.-Jansplein) afgestempeld en verstuurd naar éénzelfde adres: Boulevard Militaire 207 Ixelles (Krijgslaan 207 Elsene) te Brussel en niet onbelangrijk, gericht aan drie (!) verschillende juffrouwen: Clémence, Lucie en Maria! Kijk maar even mee naar de mooie afstempelingen hieronder:

↓ Kaart 18

Prentbriefkaart nr.18 toont een groep carnavalsgasten die in Spaanse sfeer een groep stierenvechters uitbeeldden en een kleurrijk versierd plein overstaken. Deze Leuvense toreadors waren gehuld in aangepaste kledij. Een echte stier werd achter hun aangesleurd. Het was een prijsbeest overigens; bemerk het prijslintje op zijn zijflank. Een heleboel prominente gasten bekeek vanuit een prachtige kiosk de passerende stoet. Ook aan de zijkanten bevond zich een massa publiek. Deze prentbriefkaart heeft gelopen en werd verstuurd vanuit Louvain (Station) départ op 23-04-1910 tussen 10 en 11 uur en verstuurd naar een mevrouw te Gent. Mij afvragend op welk plein dit scenario zich afspeelde, herinnerde ik mij de krantencollectie die het Stadsarchief van Leuven volledig gedigitaliseerd ter beschikking stelt van het publiek. En jawel, via <https://krantencollectie.be> vond ik wat ik zocht. Kijk maar even mee op de volgende bladzijde.

In dit artikel sprak men over De Vastenavondfeesten van zondag 20 juni 1909. Deze bestonden uit: het carnavalsfeest, de lichtstoet en het nachtfeest. Er werd in ieder geval rekening gehouden met een grote volkstoeloop want er werden eveneens instructies voor het volk gepubliceerd. Zelfs in 1909 werden er speciale treinen ingelegd om dit evenement in goede banen te leiden.

1

LEUVEN

De Vastenavondfeesten van Zondag 20 Juni

De toetredingslijsten zijn bepaald gesloten geworden. 72 groepen zullen deelnemen aan den Stoet, die aan de Statie zal vertrekken, morgen Zondag, om 2 ure namiddag, en de volgende straten zal doorkruisen :

Dietschestraat, Groote Markt, Mechelschestraat, Ridderstraat, Brusselschestraat, Groote Markt, Tienschestraat, Tiensche Poort, Blijde Inkomststraat, Maria-Theresiastraat, Statieplaats, Statiestraat, Tienschestraat, Graanmarkt en Volksplaats.

Het Karnavalfeest

zal om 4 ure aanvang nemen, op de Volksplaats, die gansch zal afgesloten worden.

Inkomprijs : 50 centiemen : tribuun en voorbehouden omheining : 1 frank.

De personen voorzien van kaarten op voorhand genomen bij de leden van de « Union Commerciale » of van de « Syndikale Vereeniging der Hotel-, Spijshuis- en Koffiehuishouders », zullen toegang hebben op de Volksplaats, langs de Vital Decoster straat.

De andere buurtbureelen zullen geplaatst zijn : L. Vanderkelen-, Leopold- en Arendstraten.

De mededingende groepen zullen aankomen langs de Graanmarkt ; zij zullen hunne dansoefeningen en zangen uitvoeren voor de kiosk waarop de leden van beide juries zullen plaats nemen, en voor de tribuun en de voorbehouden omheining die opgericht zijn op de Volksplaats, van den kant van het koffiehuis « La Régence ».

Bijzonderheden in kolom 1

Het carnavalsfeest:

- 72 groepen
- Traject van de stoet werd vermeld
- Inkomprijs van het feest op de Volksplaats: 50 centiem
- De groepen kwamen aan langs de Graanmarkt (huidige H.Hooverplein)
- Kiosk met leden van de jury op de Volksplaats (huidige Mgr.Ladeuzeplein) (zie prentbriefkaart nr.18)

2

De Lichtstoet

zal gevormd worden, om 8 1/2 ure 's avonds, op de Vischmarkt. Hij zal vijf muziekkorpsen bevatten en verlichte toestellen van een gansch nieuw slach.

De bevolking wordt verzocht deel te nemen aan den Stoet, wiens wegwijzer is vastgesteld als volgt : Craensendonck, Lei, Brusselschestraat, Groote Markt, Dietschestraat, L. Meisenstraat, Statiestraat, Groote Markt, Korte straat, Oude Markt, Zeelstraat, Naamechestraat, Groote Markt, Tienschestraat, Graanmarkt (ontbinding).

Het Nachtfeest

zal om 10 ure aanvang nemen, op de Volksplaats. Het schitterend verlicht zal zijn.

Het feest zal bestaan uit een groot gemaskerd en verkleed Bal, in open lucht, dat voorzeker een levendige bijval zal genieten, te oordeelen naar de geestdrift waarmede deze eigenaardige nieuwigheid is onthaald geworden. Zal de verwerenlijking zijn van het vermaard tooneel van den Karnaval uit « Herbergprinses ».

Algemeene inkomprijs : 1 frank. Men zal toe hebben op de Volksplaats zooals voor het feest van 's namiddags.

Daar bijzondere treinen en trams in alle richtingen zullen vertrekken tusschen 11 ure en middernacht, zullen de vreemdelingen aan de feesten van 's avonds kunnen deelnemen.

De toeloop van het volk

belooft aanzienlijk te zijn, in geval het weder gunstig is.

Ook verzoekt het Inrichtingskomitee ons eenen oproep te doen tot het publiek, om het aan te raden op de gangpaden te blijven en alzoo den doortocht van den Karnavalstoet te vergemakkelijken.

Anderszijds, daar verscheidene wagens zeer hoog zijn, o. a. diegene van Mechelen, welke men verplicht is geweest per boot langs hier

Bijzonderheden in kolom 2

De lichtstoet:

- 5 muziekkorpsen
- Bevolking mag deelnemen aan de lichtstoet
- Het traject werd vermeld

Het nachtfeest:

- Op de Volksplaats
- Gemaskerd en verkleed bal
- Inkomprijs 1 frank

Instructies voor het volk:

- Op de gangpaden blijven
- De wagen van Mechelen kwam per boot !

3

te brengen, worden de inwoners dringend verzocht hunne vlaggen derwijze te hangen dat ze het rijpad niet bemoeven.

De « Union Commerciale » en de « Syndikale Vereeniging van Hotel-, Spijshuis- en Koffiehuishouders » bevelen, eindelijk, aan de milddadigheid der toeschouwers de inzamelingen aan, welke zullen gedaan worden op den doortocht van den Stoet, ten voordeele van den Penning van Kleedingswerk en Schoolrefter en het Werk van St-Vincentius à Paulo. Verschillige fabrieken, o. a. de Werkhuizen Remy en het Biscuitfabriek Le Lion hebben ter beschikking der inzamelers stalen hunner voortbrengselen gesteld, om verkocht te worden ten voordeele der beschermde werken.

Voor meerdere inlichtingen raadplege men het programma-boekje dat te koop gesteld wordt aan den prijs van 10 centiemen.

Bijzondere Treinen

Het Beheer der IJ-rwagengeselschappijen heeft besloten dat de volgende treinen zullen gevormd worden, met stilstaan aan alle statien en gewone haltplaatsen, in den avond van Zondag 20 Juni :

Naar Brussel : om 22,42 ure.

Naar Tienen : om 23,27 en om 0,56 ure.

Naar Mechelen : om 22,46 ure.

Naar Aarschot : om 22,01 ure.

Naar Ottignies : om 20,03 ure.

Daarenboven zal een doorgaande trein voor Brussel Noord te Leuven vertrekken om 23,25 ure.

Insgelijks zullen er nachtrams rijden van : Leuven naar O. L. V. Thielt, om 22,15 ure. Leuven naar Tervuren, om 22 ure.

Deze treinen zullen in al de tusschenstatien stilsthouden.

Naar Aarschot : om 22,01 ure.

Naar Ottignies : om 20,03 ure.

Daarenboven zal een doorgaande trein voor Brussel Noord te Leuven vertrekken om 23,25 ure.

Insgelijks zullen er nachtrams rijden van : Leuven naar O. L. V. Thielt, om 22,15 ure. Leuven naar Tervuren, om 22 ure.

Deze treinen zullen in al de tusschenstatien stilsthouden.

Bijzonderheden in kolom 3

Instructies voor het volk:

- Vlaggen van het rijpad
- De handelsvereniging en het syndicaat roepen op tot solidariteit
- Kostprijs programmaboekje 10 centiemen
- Inleggen extra treinen

Ter gelegenheid van het 4de Bier Festival dat op 9, 10 en 11 juni 1973 in Leuven plaatsvond, werd een prentbriefkaart uitgegeven door de Arbeidersfilatelisten van Leuven. De voorzijde van de prentbriefkaart toont het pronkstuk van de stad Leuven: het Gotische stadhuis van rond 1860, gelegen op de toenmalige Hooimarkt. Het is voornamelijk de achterzijde van de kaart die enkele bijzondere kenmerken vertoont: een reclameklever uitgegeven ter gelegenheid van het Bier Festival met een rood mannetje met een bierpot in de hand, Bachus weergegeven als karikatuur, op een rode bierton met eronder de vermelding Bier Festival en drie bierpullen. Bovenaan staat een typisch uithangbord van een estaminet met de vermelding Leuven 9-10-11 juni 1973. De aangebrachte postzegel van 2F is OCB 1462, uitgegeven in 1968 en is een toeristische zegel van de badinrichting en de bron van Spa. Vervolgens werd een eerste dag stempeling aangebracht van 9.6.1973 waarvan de stempel de miniversie is van de karikatuur van de aangebrachte klever.

Achterzijde prentbriefkaart uitgegeven t.g.v. het 4de Bier Festival te Leuven op 9-10-11/06/1973. In 1956 organiseerde het Leuvense Handelaarsverbond ter gelegenheid van haar 10-jarig bestaan een Bier Festival. Tot aan de 5de editie in 1978 bleef dit festival groeien. In 1983 werd ze nieuw leven ingeblazen met de naam 'Luister van Leuven'. De brouwerij 'Inbev', toen nog onder de naam 'Stella Artois' was, samen met de stad Leuven, de belangrijkste sponsor van dit Festival. Ook de opbrengst van de jaarlijkse Gambrinus Feesten bekostigden mee dit Festival.

De prentbriefkaarten op deze pagina zijn typische jaren 70 kaarten. Ze zijn allen van een groter formaat en - hoe kan het ook anders - uitgegeven door wat men toen de Brouwerij Artois noemde. Slechts één van de drie kaarten (met het potje chips!) vertoont postale kenmerken met afstem-peling Leuven 11.12.1973 en werd verstuurd naar Café Welkom in de Statiestraat te Lovenjoel. Dat een glas Stella onlosmakelijk verbonden is met de feesten in Leuven, was en is nog steeds een feit. Het is een genotsmiddel bij uitstek, zorgt voor sfeer en ambiance, al loert de kater soms wel om de hoek. Heel leuk op deze prentbrief-kaarten zijn ook de details op de versozijde met:

op de bovenste kaart

Groeten uit het land van het bier

op de middenste kaart

STELLA ARTOIS

Al het goede van onze bodem
Bouquet d'orge et de houblon

op de onderste kaart

S.A. Brasseries ARTOIS Brouwerijen N.V.
B 3000 LEUVEN - LOUVAIN

SANTÉ !!